

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, 1467 i 1629 oraz z 2019 r. poz. 11) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. Pismo w postępowaniu sądowym (pismo strony) obejmuje wnioski i oświadczenia stron składane poza rozprawą.”;

2) w art. 46 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pismo strony powinno ponadto zawierać:

1) w przypadku gdy jest pierwszym pismem w sprawie:

- a) oznaczenie miejsca zamieszkania, a w razie jego braku – adres do doręczeń, lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
- b) numer PESEL strony wnoszącej pismo, będącej osobą fizyczną, oraz jej pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego, jeżeli go posiadają lub
- c) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer identyfikacyjny REGON albo numer w innym właściwym rejestrze lub ewidencji, albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) strony wnoszącej pismo, niebędącej osobą fizyczną, która nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest ona obowiązana do jego posiadania,
- d) oznaczenie przedmiotu sprawy;

2) w przypadku dalszych pism procesowych – sygnaturę akt.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw.

3) w art. 48 § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 3. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym, doradcą podatkowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym, doradcą podatkowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej ma charakter dokumentu urzędowego.”;

4) w art. 54:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Organ, o którym mowa w § 1, przekazuje skargę sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej, w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania. Skargę wniesioną za pośrednictwem konsula minister właściwy do spraw zagranicznych przekazuje sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej, w terminie sześćdziesięciu dni od dnia jej otrzymania przez konsula.”,

b) dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§ 5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz szczegółowe warunki przekazywania skargi wraz z odpowiedzią na skargę i aktami sprawy, której ta skarga dotyczy, do sądu administracyjnego przez organ, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi, oraz przez ministra właściwego do spraw zagranicznych przekazującego skargę wniesioną za pośrednictwem konsula.

§ 6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, wydając rozporządzenie, o którym mowa w § 5, uwzględni formę lub postać, w której została wniesiona skarga, postać akt sprawy, której dotyczy skarga, oraz potrzebę zachowania jednolitego standardu i bezpieczeństwa przekazywanych akt sprawy, skargi i odpowiedzi na skargę.”;

- 5) w art. 66:
- a) w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „W toku sprawy adwokaci, radcy prawni, doradcy podatkowi, rzecznicy patentowi i radcowie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej doręczają sobie nawzajem pisma bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty lub przesyłką poleconą.”,
- b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
- „§ 1a. Przepis § 1 nie dotyczy pism wnoszonych w formie dokumentu elektronicznego, podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, doradcy podatkowemu, rzecznikowi patentowemu, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy korzystają ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń.”;
- 6) w art. 70 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie miejsca zamieszkania, adresu do doręczeń, w tym adresu elektronicznego, lub siedziby.”;
- 7) w art. 75 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:
- „§ 2. Pisma w postępowaniu sądowym i orzeczenia mogą być doręczane w formie dokumentu elektronicznego zawierającego dane z systemu teleinformatycznego sądu.”;
- 8) w art. 100 dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. Notatka urzędowa może być utrwalona w systemie teleinformatycznym sądu i opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;
- 9) w art. 101 dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. Protokół może być utrwalony w systemie teleinformatycznym sądu i opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;
- 10) w art. 137 dodaje się § 5 w brzmieniu:
- „§ 5. Wyrok może być utrwalony w systemie teleinformatycznym sądu i opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;
- 11) w art. 143 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:
- „§ 2. Uzasadnienie wyroku może być utrwalone w systemie teleinformatycznym sądu i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;

12) w art. 156 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. W przypadku wyroku, o którym mowa w art. 137 § 5, wzmianka o sprostowaniu ma formę dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;

13) w art. 205 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio do strony reprezentowanej przez doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.”;

14) w art. 286:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli akta administracyjne sprawy są prowadzone w postaci elektronicznej. Organowi administracji publicznej doręcza się odpis orzeczenia ze stwierdzeniem jego prawomocności.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Termin do załatwienia sprawy przez organ administracji określony w przepisach prawa lub wyznaczony przez sąd liczy się od dnia doręczenia organowi akt albo, w przypadku wskazanym w § 1a, odpisu orzeczenia.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z 2015 r. poz. 1311, z 2016 r. poz. 1579, z 2018 r. poz. 696 i 1544 oraz z 2019 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) w pkt 1 w art. 12a § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Sąd, w odniesieniu do akt w postaci elektronicznej, udostępnia stronom akta sprawy w swoim systemie teleinformatycznym, po uwierzytelnieniu strony w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570, z 2018 r. poz. 1000, 1544 i 1669 oraz z 2019 r. poz. 60).”,

b) w pkt 2 w art. 12b:

– w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w przypadku otrzymanego pisma w formie dokumentu elektronicznego, przez sporządzenie uwierzytelnionego wydruku, z zachowaniem wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust.

3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, jeżeli strona nie stosuje środków komunikacji elektronicznej do odbioru pism;”,

– dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Sąd, doręczając stronie pierwsze pismo w sprawie w formie innej niż forma dokumentu elektronicznego, informuje stronę o warunkach wnoszenia pism oraz ich doręczania przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”,

c) pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) w art. 37 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli odpis pełnomocnictwa lub odpisy innych dokumentów wykazujących umocowanie zostały sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, ich uwierzytelnienia, o którym mowa w § 1, dokonuje się z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego. Odpisy pełnomocnictwa lub odpisy innych dokumentów wykazujących umocowanie uwierzytelniane elektronicznie sporządzane są w formatach danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;

4) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Art. 37a. Pełnomocnictwo udzielone w formie dokumentu elektronicznego podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”;

d) w pkt 5 w art. 46 § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. W przypadku gdy pismo strony jest wnoszone w formie dokumentu elektronicznego, powinno ponadto zawierać adres elektroniczny oraz zostać podpisane przez stronę albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”,

e) pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) w art. 48 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Jeżeli odpis dokumentu został sporządzony w formie dokumentu elektronicznego, poświadczenie jego zgodności z oryginałem, o którym mowa w § 3, dokonuje się z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego. Odpisy dokumentów poświadczane elektronicznie sporządzane są w formatach danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;

8) w dziale III w rozdziale 1 po art. 49 dodaje się art. 49a i art. 49b w brzmieniu:

„Art. 49a. Sąd potwierdza wniesienie pisma w formie dokumentu elektronicznego do swojej elektronicznej skrzynki podawczej przez przesłanie urzędowego poświadczenia odbioru w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, na wskazany przez wnoszącego adres elektroniczny.

Art. 49b. 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może określić wzory dokumentów elektronicznych, które mogą być wykorzystywane w postępowaniu w sprawach sądowniczych.

2. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego udostępnia wzory dokumentów elektronicznych, o których mowa w ust. 1, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;

f) w pkt 9 uchyla się lit. b,

g) uchyla się pkt 10,

h) w pkt 12 w art. 74a:

– w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Oświadczenie o rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej składa się w formie dokumentu elektronicznego.”,

– w § 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pouczenie dotyczące sposobu odbioru pisma, a w szczególności sposobu identyfikacji adresata pod wskazanym adresem elektronicznym

w systemie teleinformatycznym wykorzystywanym przez sąd do obsługi doręczeń, oraz informację o wymogu podpisania urzędowego poświadczenia odbioru kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.”,

– § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. W przypadku uznania pisma w formie dokumentu elektronicznego za doręczone sąd umożliwia adresatowi pisma dostęp do treści pisma w formie dokumentu elektronicznego w systemie teleinformatycznym sądu przez okres co najmniej 3 miesięcy od dnia uznania pisma w formie dokumentu elektronicznego za doręczone oraz do informacji o dacie uznania pisma za doręczone i datach wysłania zawiadomień, o których mowa w § 3 i 6.”;

2) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 4, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że w postępowaniach tych strona może dokonać wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sądu obsługującego postępowanie sądowe oraz ich doręczania przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1544 oraz z 2019 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 44;
- 2) w art. 69 uchyla się pkt 5.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 45 uchyla się pkt 3;
- 2) w art. 54 uchyla się pkt 2.

Art. 5. Do postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że:

- 1) w postępowaniach tych strona może dokonać wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sądu obsługującego postępowanie sądowe oraz ich doręczenia przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 2) do pierwszego pisma wniesionego przez stronę w danej sprawie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 46 § 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Uwierzytelnienie strony w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 12a § 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do czasu przyłączenia tego systemu do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej wymaga użycia:

- 1) profilu zaufanego albo
- 2) danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego.

Art. 7. 1. Organ, o którym mowa w art. 54 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, dostosuje system elektronicznego zarządzania dokumentacją, o którym mowa w art. 12a § 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1, do szczegółowego sposobu oraz szczegółowych warunków przekazywania akt sprawy, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 54 § 5 ustawy zmienianej w art. 1, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do czasu dostosowania systemu, o którym mowa w ust. 1, organ przekazuje akta sprawy do sądu w sposób przewidziany dla akt prowadzonych w postaci papierowej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do przekazywania przez ministra właściwego do spraw zagranicznych akt sprawy, której dotyczy skarga wniesiona za pośrednictwem konsula.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 maja 2019 r.

UZASADNIENIE

Informatyzacja działalności podmiotów publicznych, która została zapoczątkowana ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570, z późn. zm.), jest czynnikiem determinującym rozwój nowoczesnego i sprawnego państwa. Uchwalona w dniu 10 stycznia 2014 r. ustawa o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o zmianie ustawy o informatyzacji”, stanowi kolejny etap tego rozwoju, ponieważ wprowadza szereg nowych rozwiązań prawnych związanych z funkcjonowaniem cyfrowego społeczeństwa. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, ustawodawca w ww. ustawie wprowadził m.in. elektroniczną postępowania przed sądami administracyjnymi.

Informatyzacja postępowania sądowego stanowi niewątpliwie istotne przedsięwzięcie organizacyjne dla całego wymiaru sprawiedliwości. W chwili obecnej trwają prace nad systemem teleinformatycznym, który będzie wykorzystywany przez wszystkie sądy administracyjne w Polsce do obsługi tego postępowania. System ten umożliwi stronom i uczestnikom postępowania m.in. korzystanie z elektronicznej komunikacji z sądem w ich sprawach. Sądom zaś zapewni możliwość prowadzenia akt w postaci elektronicznej, a przede wszystkim pozwoli na optymalizację efektywności pracy sędziów i pracowników sądów administracyjnych.

Doświadczenia związane z budową tego systemu teleinformatycznego pozwoliły na wyciągnięcie wniosków, które legły u podstaw proponowanych obecnie zmian ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”. Wpłynęły na to również zmiany w przepisach prawnych regulujących postępowania sądowe oraz informatyzację, jakie nastąpiły na poziomie prawa krajowego, np. ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 162), od chwili wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji, a także potrzeba zapewnienia spójności i pewności systemu prawa.

Niniejsza ustawa wprowadza m.in. zmiany w p.p.s.a. oraz w art. 4 ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji, dotyczącym zmian p.p.s.a.

W pierwszej kolejności zostaną omówione te zmiany, które dostosowują przepisy p.p.s.a. do regulacji obowiązujących w zakresie systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie cywilne. Zapewni to spójność systemu prawnego przez ujednolicenie podejścia do procedur sądowych zarówno dla obywateli, jak i profesjonalnych pełnomocników.

Niniejsza ustawa nowelizuje art. 75 p.p.s.a. przez dodanie § 2, zgodnie z którym pisma w postępowaniu sądowym i orzeczenia mogą być doręczane w formie dokumentu elektronicznego zawierającego dane z systemu teleinformatycznego sądu. W tym miejscu należy wskazać, że podobna regulacja znajduje się także w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.) (por. art. 140 § 2 k.p.c.). Norma wprowadzana w art. 75 § 2 p.p.s.a. została jednak dostosowana do wymogów wynikających z informatyzacji postępowania sądowniczo-administracyjnego. W tym miejscu należy wskazać, że w związku z cyfryzacją postępowania, pisma w postępowaniu sądowym i orzeczenia będą doręczane nie tylko w odpisach. W pewnych sytuacjach strona otrzyma także oryginał dokumentu. Dla przykładu należy wskazać, że jeżeli w danym postępowaniu strona złoży pismo w formie dokumentu elektronicznego, to pozostałym uczestnikom tego postępowania, którzy korzystają ze środków komunikacji elektronicznej, sąd doręczy oryginał tego pisma, a nie jego odpis.

Kolejną zmianą, która wychodzi naprzeciw postulatowi zapewnienia spójności systemu prawa, jest zmiana art. 45 p.p.s.a. dotycząca pism procesowych stron, które składane są na rozprawie. Podobnie jak ma to miejsce w procedurze cywilnej (art. 125 § 1 k.p.c.), w rozumieniu art. 45 p.p.s.a. w nowym brzmieniu, pismami procesowymi są wyłącznie pisma kierowane do sądu poza rozprawą. Wszystkie pisma procesowe składane na rozprawie stanowią natomiast tylko załączniki do protokołu. Założeniem postępowania jest bowiem jego ustność, znajdująca wyraz w sposobie przeprowadzenia rozprawy. Poza rozprawą, co do zasady, obowiązuje forma pisemna. Składanie wniosków i oświadczeń ustnie do protokołu sądowego poza rozprawą możliwe jest tylko wyjątkowo, w wypadkach wyraźnie przewidzianych w ustawie.

Dla stworzenia możliwości działania tak rozległego systemu, obejmującego terytorium całego kraju i miliony potencjalnych użytkowników, niezbędne jest także zapewnienie jednoznacznej identyfikacji podmiotów w nim zarejestrowanych, właściwego zarządzania ich danymi oraz – dla właściwego wykorzystania możliwości, jakie niesie ze sobą informatyzacja – automatycznego przetwarzania danych. W tym celu konieczne jest stworzenie w opracowywanym systemie centralnego rejestru podmiotów. Zważywszy, że w odniesieniu np. do osób fizycznych praktycznie wszystkie dane identyfikujące mogą ulegać zmianie (imię, nazwisko, adres) lub nie zapewniają niepowtarzalności (data urodzenia), niezbędnym jest użycie identyfikatora niepowtarzalnego, jakim jest PESEL, który jednocześnie może być weryfikowany po zapewnieniu integracji z rejestrem PESEL.

Przyjęcie takiego rozwiązania, opartego na unikatowym identyfikatorze PESEL/KRS/NIP, jest niezbędne dla zapewnienia funkcjonowania systemu, w szczególności jeśli weźmie się pod uwagę potencjalną liczbę podmiotów zarejestrowanych w systemie oraz konieczność ograniczania do minimum możliwości popełnienia pomyłek w zakresie identyfikacji stron oraz innych uczestników postępowania sądowoadministracyjnego.

Zarówno sam problem, jak i proponowany sposób jego rozwiązania, są analogiczne do odnotowanych w przeszłości w związku z funkcjonowaniem e-sądu w Lublinie.

Należy bowiem zauważyć, że w procedurze cywilnej obowiązek podawania numeru PESEL powoda został wprowadzony ustawą z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 156) i dotyczył pozwów składanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym (EPU). W uzasadnieniu nowelizacji wskazywano przede wszystkim na niepowtarzalność tego identyfikatora, jego niezbędność dla identyfikacji osoby podpisem elektronicznym, a także ułatwienia związane z przeszukiwaniem masowej bazy danych osób biorących udział w postępowaniu. Następnie ustawą z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. poz. 654) obowiązek ten wprowadzono także w innych postępowaniach cywilnych, a w przypadku EPU rozszerzono go dodatkowo o numer PESEL pozwanego. Jak wynika z uzasadnienia uchwały Senatu z dnia 18 kwietnia 2013 r. (VII kadencja, druk nr 1289), główną intencją tych zmian było wykluczenie niebezpieczeństwa pomyłki co do tożsamości stron nie tylko na etapie

sądowego postępowania rozpoznawczego, ale również na etapie postępowania egzekucyjnego.

Te same okoliczności determinują konieczność wprowadzenia obowiązku podawania numeru PESEL/KRS/NIP/REGON w postępowaniu sądownoadministracyjnym, również w stosunku do pełnomocników lub przedstawicieli ustawowych stron. System teleinformatyczny musi bowiem zapewnić bezpieczeństwo danych w nim zawartych. Z uwagi natomiast na szeroką kognicję sądów administracyjnych (obróć bronią, obronność, dane wrażliwe, tajemnica skarbową, tajemnica przedsiębiorcy, itp.) należy zapewnić szczegółową identyfikację użytkowników systemu, aby zminimalizować ryzyko dostępu do dokumentów zgromadzonych w aktach przez osoby nieuprawnione. Stąd też projektowana zmiana treści art. 46 § 2 p.p.s.a.

Z uwagi na treść art. 46 § 2a p.p.s.a., w związku z wprowadzeniem przez ustawodawcę nowej formy doręczania korespondencji (doręczenia elektroniczne), koniecznym stało się także dokonanie zmiany art. 70 § 1 p.p.s.a. Zmiana ta ma jednak charakter wyłącznie redakcyjny i nakłada na stronę oraz jej przedstawicieli obowiązek informowania sądu o każdej zmianie adresu elektronicznego.

Jednocześnie, ze względu na brzmienie art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, przeredagowano brzmienie art. 46 § 2a p.p.s.a., usuwając z niego regulację dotyczącą możliwości zastosowania innych mechanizmów, o których mowa w art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Wskazane w art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne „inne mechanizmy” stanowią jedynie środki identyfikacji elektronicznej i nie mogą być wykorzystywane do podpisu dokumentów elektronicznych. W związku z powyższym w taki sam sposób zmodyfikowano również art. 37 § 1a, art. 37a, art. 48 § 3a i art. 74a § 3 pkt 2 p.p.s.a.

W tym miejscu należy zauważyć, że ustawa o zmianie ustawy o informatyzacji wprowadziła istotne zmiany w zakresie sposobu, w jaki sąd będzie komunikował się ze stronami postępowania. Dodano nowy art. 74a p.p.s.a., z którego wynika, że pisma mogą być doręczane stronom za pomocą środków komunikacji elektronicznej, jeżeli strona wniosła pismo w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną

skrzynkę podawczą sądu lub organu, za pośrednictwem którego składane jest pismo, albo wystąpiła do sądu o takie doręczenie i wskazała sądowi adres elektroniczny, albo wyraziła zgodę na doręczanie pism za pomocą tych środków i wskazała sądowi adres elektroniczny. Jeżeli natomiast strona zrezygnuje z elektronicznego sposobu doręczania korespondencji, to sąd zobowiązany jest do komunikowania się ze stroną w sposób tradycyjny. Jednocześnie w p.p.s.a. – w przeciwieństwie do k.p.c. – nie przewidziano żadnej szczególnej regulacji dotyczącej sposobu złożenia takiego oświadczenia. Oznacza to, że takie oświadczenie może być złożone zarówno w sposób tradycyjny, jak i elektronicznie. Z perspektywy sprawności postępowania sądownoadministracyjnego rozwiązanie to należy oceniać negatywnie. O skuteczności oświadczenia złożonego w sposób tradycyjny decyduje bowiem data stempla pocztowego, a nie data jego faktycznego wpływu do sądu. Doręczenia dokonane w tym okresie za pomocą środków komunikacji elektronicznej będą zatem nieskuteczne, a sąd zobligowany będzie do ponownego wysłania stronie tej samej korespondencji, tym razem w sposób tradycyjny, co może skutkować przedłużeniem postępowania. W związku z powyższym projektowana ustawa przewiduje dodanie w § 2 art. 74a p.p.s.a. zdania, że oświadczenie o rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej może być złożone wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego. W tym miejscu należy zauważyć, że podobna regulacja znajduje się w art. 125 § 2⁴ k.p.c. Dodatkowo należy wskazać, iż art. 74a § 2 p.p.s.a. ma na celu zapewnienie spójności systemu prawa (spójności z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego; Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) w zakresie czasu dostępu do pism doręczanych w formie dokumentu elektronicznego. Zainteresowany może także w każdym czasie otrzymać dostęp do tego dokumentu, występując o wydanie jego odpisu. Ponadto strona może wystąpić z wnioskiem o udostępnienie akt sądowych.

Równocześnie w celu rozpowszechnienia wiedzy na temat informatyzacji i zachęcenia stron do korzystania ze środków komunikacji elektronicznej, w art. 12b p.p.s.a. zmieniono brzmienie § 5 na następujące: „Sąd, doręczając stronie pierwsze pismo w sprawie w formie innej niż forma dokumentu elektronicznego, informuje stronę o warunkach wnoszenia pism oraz ich doręczania przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”. Ponadto w art. 74a § 3 pkt 2 p.p.s.a. wyrazy „w systemie teleinformatycznym sądu” zastąpiono wyrazami „w systemie teleinformatycznym wykorzystywanym przez sąd do obsługi doręczeń”, aby umożliwić sądom korzystanie

z innych systemów teleinformatycznych w zakresie dotyczącym obsługi doręczeń, w szczególności z systemu ePUAP. Zmieniono także brzmienie art. 74a § 9 p.p.s.a. Projekt ustawy zakłada bowiem, że treść pisma w formie dokumentu elektronicznego będzie udostępniana jego adresatowi w systemie teleinformatycznym sądu przez okres co najmniej 3 miesięcy od dnia uznania tego pisma za doręczone. W chwili obecnej podobna regulacja znajduje się w art. 46 § 8 k.p.a. i została wprowadzona w art. 2 pkt 5 ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji, który wszedł w życie z dniem 11 maja 2014 r.

Niniejsza ustawa w sposób wyraźny normuje także kwestię, czy protokoły, notatki urzędowe, wyroki i ich uzasadnienia mogą być utrwalone w postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym sądu, przez wprowadzenie zmian w art. 100, art. 101, art. 137 i art. 143 p.p.s.a. Na podstawie art. 166 i art. 167 p.p.s.a. przepisy te znajdują odpowiednie zastosowanie również do postanowień i zarządzeń. Wprowadzenie tych regulacji jest niezbędne dla zapewnienia sprawności postępowania sądownoadministracyjnego oraz kompletności elektronicznych akt sądowych, których integralną częścią są protokoły i orzeczenia. W przeciwnym wypadku orzeczenia będą musiały być dokumentowane najpierw w postaci papierowej, a następnie przekształcane w postać elektroniczną przez sporządzenie elektronicznej kopii tego dokumentu, np. w celu udostępnienia ich stronom korzystającym ze środków komunikacji elektronicznej. Akta sądowe musiałyby mieć zatem zawsze dualną postać, choć zgodnie z treścią art. 12a § 1 p.p.s.a. mogą być prowadzone tylko w jednej z nich. Powodowałoby to znaczne obciążenia związane z koniecznością każdorazowego przekształcenia dokumentów sądowych, a także przyczyniłoby się do wydłużenia postępowania i zwiększałoby ryzyko pomyłek.

Problem ten został również dostrzeżony przez ustawodawcę w nowelizacji k.p.c. dokonanej ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.). W celu wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości dotyczących możliwości utrwalenia orzeczenia sądowego w systemie teleinformatycznym, w k.p.c. przewidziano dodanie w art. 324 § 4 w brzmieniu: „w postępowaniu wszczętym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wyrok może być utrwalony w systemie teleinformatycznym i opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym”.

Potrzeba zapewnienia spójnego systemu prawa przemawia za wprowadzeniem porównywalnej regulacji w p.p.s.a. – wobec braku bezpośredniego przepisu w tym zakresie, przy jednoczesnym precyzyjnym regulowaniu tej kwestii w odrębnych procedurach. Proponowana w projekcie ustawy treść przepisu art. 137 § 5 p.p.s.a. jest zgodna z kolejną nowelizacją art. 324 § 4 k.p.c. dokonaną ustawą z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej. Z uwagi na fakt, iż informatyzacja postępowania sądowniczoadministracyjnego dotyczy całego postępowania sądowego, a nie jego określonego trybu, jak ma to miejsce w przypadku postępowania cywilnego, wprowadzenie takiej regulacji jest zasadne nie tylko wobec wyroków sądów administracyjnych i ich uzasadnień, ale także wobec protokołów i notatek urzędowych, które dokumentują przebieg posiedzeń sądowych.

W tym miejscu należy zauważyć, że po utrwaleniu wyroku w systemie teleinformatycznym sądu i podpisaniu go kwalifikowanym podpisem elektronicznym, z przyczyn technicznych, nie będzie już możliwości zamieszczania na dokumencie jakichkolwiek dalszych adnotacji. W związku z powyższym ewentualna wzmianka o sprostowaniu orzeczenia będzie musiała być sporządzona w formie odrębnego dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, stąd też propozycja nowelizacji art. 156 p.p.s.a.

W dalszej części uzasadnienia omówione zostaną pozostałe zmiany, które są niezbędne z przyczyn systemowych lub organizacyjnych i mają na celu usprawnienie postępowania sądowniczoadministracyjnego oraz dostosowanie przepisów p.p.s.a. do wymogów wynikających z informatyzacji.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na zmianę dotyczącą art. 12a § 5 p.p.s.a. Projekt ustawy precyzuje możliwość udostępniania akt sądowych (w tym akt prowadzonych w postaci elektronicznej) oraz uzyskiwania z nich odpisów, kopii i wyciągów. W tym miejscu należy bowiem zauważyć, że elektroniczne akta sądowe będą udostępniane stronom w systemie teleinformatycznym sądu. W przypadku tego rodzaju akt nie będzie zatem zachodziła potrzeba wydawania w szczególności kopii lub wyciągów z tych akt, skoro, po uprzednim uwierzytelnieniu, strona będzie miała możliwość samodzielnej realizacji tych czynności bezpośrednio w systemie teleinformatycznym sądu.

Ponadto, w związku z treścią art. 20a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w przepisie powyższym wyrazy „po identyfikacji” zastąpiono wyrazami „po uwierzytelnieniu”.

Projektowana ustawa uchyla nowelizację art. 54 p.p.s.a. polegającą na dodaniu § 2a–2c, która została wprowadzona ustawą o zmianie ustawy o informatyzacji. Powołane przepisy określają wyłącznie sposób, w jaki organy administracji publicznej przekazują sądom akta administracyjne, i zawierają normy o charakterze technicznym, które powinny znaleźć się w rozporządzeniu, a nie w ustawie. Wobec powyższego zmodyfikowano brzmienie art. 54 § 2 p.p.s.a., a w projektowanym § 5 i 6 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej został upoważniony do wydania aktu wykonawczego w tym zakresie. Zgodnie z art. 54 § 5 p.p.s.a. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz szczegółowe warunki przekazywania skargi wraz z odpowiedzią na skargę i aktami sprawy, której ta skarga dotyczy, do sądu administracyjnego przez organ, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi, oraz przez ministra właściwego do spraw zagranicznych przekazującego skargę wniesioną za pośrednictwem konsula. W § 6 określono wytyczne do wydania przedmiotowego rozporządzenia wskazujące na konieczność uwzględnienia przy wydawaniu tego aktu formy lub postaci, w której została wniesiona skarga, postaci akt sprawy, której dotyczy skarga, oraz potrzeby zachowania jednolitego standardu i bezpieczeństwa przekazywanych akt sprawy, skargi i odpowiedzi na skargę. Uregulowanie tych kwestii w rozporządzeniu umożliwi szybkie dostosowywanie regulacji prawnych do aktualnych wymogów technologicznych. W związku z uchyceniem ww. nowelizacji niezbędne stało się także uchylenie nowelizacji art. 55 § 1 i 3 p.p.s.a., przewidzianej w art. 4 pkt 10 ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji.

Z uwagi na informatyzację działalności podmiotów realizujących zadania publiczne niezbędnym stało się także unormowanie w p.p.s.a. kwestii zwrotu akt administracyjnych w postaci elektronicznej. W przypadku takich akt nie będzie bowiem zachodziła potrzeba ich zwrotu, ponieważ nadal będą one w posiadaniu organu, nawet po przekazaniu ich do sądu. Dlatego w art. 286 p.p.s.a. wprowadza się § 1a, zgodnie z którym w przypadku elektronicznych akt administracyjnych, po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego, organ administracji publicznej otrzyma jedynie odpis orzeczenia ze stwierdzeniem jego prawomocności. W związku z powyższą

zmianą nadano również nowe brzmienie § 2 ww. przepisu i wskazano, że termin do załatwienia sprawy przez organ administracji określony w przepisach prawa lub wyznaczony przez sąd liczy się od dnia doręczenia organowi akt albo, w przypadku wskazanym w § 1a, odpisu orzeczenia.

W art. 66 p.p.s.a. po § 1 zaproponowano dodanie § 1a, w którym wskazano, iż przepis § 1 (przepis w projektowanym brzmieniu stanowi, iż w toku sprawy adwokaci, radcy prawni, doradcy podatkowi, rzecznicy patentowi i radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej doręczają sobie nawzajem pisma bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty lub przesyłką poleconą) nie dotyczy pism wnoszonych w formie dokumentu elektronicznego, podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, doradcy podatkowemu, rzecznikowi patentowemu, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy korzystają ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń. Analogiczne rozwiązania przyjęto w art. 132 § 1² k.p.c. Ponadto warto wskazać, iż pełnomocnicy chcący korzystać z komunikacji elektronicznej będą czerpali wiedzę o sposobie komunikowania się pozostałych stron z akt sądowych prowadzonych i udostępnianych elektronicznie.

Jednocześnie przez wgląd na szybkość postępowania sądowoadministracyjnego, zgodnie z nowym art. 49b p.p.s.a., Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego będzie uprawniony do opracowania wzorów dokumentów elektronicznych, które będą mogły być wykorzystywane w postępowaniu w sprawach sądowoadministracyjnych, tj. w szczególności wzoru skargi administracyjnej, co niewątpliwie będzie stanowiło duże ułatwienie dla uczestników postępowania. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego udostępni te wzory w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Naczelnego Sądu Administracyjnego. Celem tego przepisu nie jest jednak zobligowanie strony do wnoszenia pism zgodnych z tymi wzorami, ale jedynie wprowadzenie dla nich pewnych ułatwień.

W celu usprawnienia postępowania sądowoadministracyjnego projekt ustawy modyfikuje także brzmienie art. 10 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji, wprowadzając wyjątek od określonej w tym przepisie reguły czasowego przedłużenia stosowania prawa dotychczasowego. W postępowaniach sądowych wszczętych przed wejściem w życie ww. przepisu ustawy dopuszczalne będzie bowiem dokonanie wyboru przez stronę wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu

teleinformatycznego sądu obsługującego postępowanie sądowe oraz ich doręczania przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Projekt ustawy przewiduje również usunięcie zdania drugiego z art. 49a p.p.s.a., na co wpływ miały ograniczenia informatyczno-techniczne publicznie dostępnej platformy teleinformatycznej.

Ze względu na zakres zmian wprowadzanych w poszczególnych przepisach p.p.s.a. w niniejszym projekcie ustawy zaproponowano uchylene zmian dotyczących terminologii wprowadzanych do ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji w ramach ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1544 oraz z 2019 r. poz. 60) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 60). Rozwiązanie to ma zagwarantować spójność, czytelność i kompleksowość zmian wprowadzanych w p.p.s.a.

W projekcie ustawy wprowadzono przepis przejściowy (art. 5), zgodnie z którym do postępowań sądownoadministracyjnych, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że w postępowaniach tych strona może dokonać wyboru wnoszenia pisma strony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sądu obsługującego postępowanie sądowe oraz ich doręczania przez sąd za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ponadto pierwsze pismo wnoszone przez stronę w takiej sprawie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy będzie musiało spełniać również warunki formalne określone w art. 46 § 2 p.p.s.a., w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą, a więc zawierać oznaczenia miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz numer PESEL/KRS/NIP/REGON, a także oznaczenie przedmiotu sprawy. Zapewni to lepszą identyfikację stron lub innych uczestników postępowania sądownoadministracyjnego. Jednocześnie warto wskazać, iż przepis art. 5 projektu ustawy dotyczy każdego pierwszego pisma wniesionego po wejściu w życie projektowanych przepisów, nawet jeśli nie jest to pierwsze, a kolejne pismo w sprawie.

Jednocześnie mając na uwadze brzmienie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw, która przewiduje powstanie węzła krajowego identyfikacji elektronicznej,

w projekcie niniejszej ustawy wprowadzono regulację określającą zasady uwierzytelniania stron postępowania w systemie teleinformatycznym sądu do czasu przyłączenia tego systemu do tego węzła krajowego identyfikacji elektronicznej (art. 6).

Ponadto, zgodnie z art. 7 projektu ustawy organ, o którym mowa w art. 54 § 1 p.p.s.a., dostosuje system elektronicznego zarządzania dokumentacją do szczegółowego sposobu oraz szczegółowych warunków przekazywania akt sprawy, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 54 § 5 p.p.s.a., w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Do czasu dostosowania systemu organ przekazuje akta sprawy do sądu w sposób przewidziany dla akt prowadzonych w postaci papierowej. Przepis ten będzie miał zastosowanie odpowiednio do przekazywania przez ministra właściwego do spraw zagranicznych akt spraw, których dotyczy skarga wniesiona za pośrednictwem konsula.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 31 maja 2019 r., podobnie jak pozostałe regulacje dotyczące informatyzacji postępowania sądowniczoadministracyjnego.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej oraz nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie spowoduje także dla mikro- i małych przedsiębiorstw żadnych skutków finansowych. Ewentualne dodatkowe wydatki na utrzymanie przez te podmioty odpowiedniej infrastruktury informatycznej niezbędnej do obsługi postępowania sądowniczoadministracyjnego, tj. np. zakup kwalifikowanego podpisu elektronicznego, zostaną zrównoważone zmniejszeniem wydatków na ewentualne usługi poligraficzne lub zakup materiałów biurowych.

W ujęciu niepieniężnym dla mikro- i małych przedsiębiorców należy przyjąć, że projekt ustawy spowoduje w szczególności skutki takie jak: skrócenie czasu trwania postępowań sądowniczoadministracyjnych, oszczędność czasu w zakresie związanym z przygotowaniem pism procesowych z uwagi na możliwość wykorzystania

odpowiednich wzorów dokumentów elektronicznych, a w związku z likwidacją obowiązku dołączenia odpisów tych pism – także w zakresie związanym ze sporządzaniem tych odpisów.

Projekt ustawy, usprawniając informatyzację postępowania sądowniczo-administracyjnego i wprowadzając kolejne ułatwienia, pozytywnie wpłynie na osoby niepełnosprawne, starsze oraz rodziny, umożliwiając im zrealizowanie spraw sądowniczo-administracyjnych bez konieczności osobistego stawiennictwa, m.in. przez elektroniczny dostęp do akt sprawy, wysyłanie i odbieranie pism drogą elektroniczną.

Projekt ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, oraz w BIP na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.

Do projektu ustawy nie zostały przekazane zgłoszenia lobbingowe.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Cyfryzacji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Zagórski – Minister Cyfryzacji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Andrzej Piekart – Główny specjalista w Departamencie Prawnym, email: andrzej.piekart@mc.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 28.01.2019 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w Wykazie prac: UD334</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zasadniczym celem projektu ustawy jest dostosowanie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, do wymogów wynikających z informatyzacji w zakresie niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania elektronicznego postępowania sądowoadministracyjnego. Projektowana ustawa umożliwi wszystkim sądom administracyjnym pełne wdrożenie systemu teleinformatycznego do kompleksowej obsługi tego postępowania. W związku z cyfryzacją postępowania sądowoadministracyjnego niezbędne jest także zapewnienie, w szczególności obywatelom i instytucjom publicznym, możliwości niezakłóconej i bezpiecznej realizacji w systemie teleinformatycznym różnych czynności procesowych oraz ujednoczenie systemu prawnego w zakresie dotyczącym informatyzacji postępowania sądowego przez wprowadzenie rozwiązań prawnych analogicznych do tych obowiązujących obecnie w postępowaniu cywilnym. Ponadto wprowadzane zmiany zapobiegają wydłużeniu czasu trwania postępowania sądowoadministracyjnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W zakresie ujednoczenia systemu prawnego uzasadnione jest określenie w p.p.s.a. w szczególności formy, w jakiej dokumenty sądowe mogą być utrwalane w przypadkach akt sprawy prowadzonej w postaci elektronicznej oraz zmodyfikowanie regulacji odnoszących się do wymogów formalnych pism procesowych, m.in. przez wprowadzenie wymogu podawania numeru PESEL/KRS/NIP/REGON przez strony postępowania, ich przedstawicieli lub pełnomocników procesowych. Wprowadzenie takiego wymogu jest także niezbędne dla prawidłowego i sprawnego działania przyszłego systemu teleinformatycznego do obsługi postępowania sądowoadministracyjnego, który swoją funkcjonalnością obejmować będzie terytorium całego kraju i miliony potencjalnych użytkowników. Stworzenie takiego rozległego systemu wymaga bowiem zapewnienia możliwości odpowiedniego zarządzania danymi dotyczącymi stron postępowania sądowoadministracyjnego, ich przedstawicieli lub pełnomocników procesowych, które pozwoliłoby na jednoznaczny ich identyfikację i tym samym bezpieczne korzystanie z tego systemu.

Jednocześnie przez wzgląd na szybkość postępowania sądowoadministracyjnego, jako celowe jawi się doprecyzowanie przepisów p.p.s.a. w zakresie dotyczącym doręczeń, w tym doręczeń elektronicznych.

Projekt ustawy jest uzupełnieniem i doprecyzowaniem ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z późn. zm.), która wprowadziła elektroniczną postępowania sądowo-administracyjnego.

Projektowana ustawa m.in.:

- 1) nakłada na stronę postępowania sądowoadministracyjnego, i jej przedstawicieli, obowiązek informowania sądu o każdej zmianie adresu elektronicznego, w przypadku korzystania ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń; ponadto wskazują formę, w jakiej powinno zostać złożone oświadczenie strony o rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 2) doprecyzowuje przepisy p.p.s.a. w zakresie dostępu do akt sądowych prowadzonych w postaci elektronicznej;
- 3) określa sposób utrwalania dokumentów sądowych w aktach sprawy prowadzonej w postaci elektronicznej, wskazując m.in. że wyroki, uzasadnienia, protokoły i notatki urzędowe mogą być utrwalone w systemie teleinformatycznym sądu i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, co niewątpliwie skutkować będzie zmniejszeniem ilości czynności sądowych związanych z prowadzeniem takich akt.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Informatyzacja postępowania sądowoadministracyjnego ma charakter innowacyjny. Z przeprowadzonej analizy wynika, że podobne rozwiązanie jest testowane w sądach administracyjnych Republiki Federalnej Niemiec. Jednakże nie daje to jeszcze możliwości porównawczych w tym zakresie

(źródło: notyfikacja 2016/649/D (Germany) zob. <http://ec.europa.eu/growth/tools->

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy administracyjne jako organy procesowe	Naczelny Sąd Administracyjny i 16 wojewódzkich sądów administracyjnych	GUS	<p>Umożliwienie realizacji czynności procesowych w postaci elektronicznej oraz tworzenia dokumentacji z tych czynności w postaci elektronicznej.</p> <p>W przypadku sądów administracyjnych projekt ustawy wprowadza pewne ułatwienia dotyczące sposobu prowadzenia postępowania sądowoadministracyjnego, które skutkować będą zmniejszeniem ilości czynności sądowych związanych z obsługą takiego postępowania i prowadzeniem akt sprawy w postaci elektronicznej, m.in. z uwagi na doprecyzowanie przepisów dotyczących doręczeń elektronicznych lub dostępu do akt sprawy, a także wyraźne określenie formy utrwalenia dokumentów sądowych w aktach sprawy prowadzonej w postaci elektronicznej. Ponadto w związku z wprowadzaniem obowiązku podawania w pierwszym piśmie procesowym numeru PESEL/KRS/NIP/REGON strony wnoszącej to pismo, jej pełnomocnika lub przedstawiciela, projekt ustawy zmniejsza ryzyko dostępu do dokumentów zgromadzonych w aktach przez osoby nieuprawnione.</p>
Obywatele (propozycje zawarte w projekcie ustawy dotyczą także nieograniczonego kręgu podmiotów, które mogą występować w charakterze uczestników postępowania sądowoadministracyjnego)	38,2 mln	GUS	<p>Przyśpieszenie postępowania sądowoadministracyjnego w przypadku gdy przekazywana do sądu dokumentacja odzwierciedlająca sposób załatwiania i rozstrzygania spraw powstała w postaci elektronicznej.</p> <p>W przypadku obywateli projekt ustawy przewiduje natomiast łatwiejszy dostęp do akt sądowych prowadzonych w postaci elektronicznej i lepszą ochronę danych osobowych zgromadzonych w aktach sprawy przed dostępem osób nieuprawnionych, w związku z wprowadzaniem obowiązku podawania w pierwszym piśmie procesowym numeru PESEL/KRS/NIP/REGON strony wnoszącej to pismo, jej pełnomocnika lub przedstawiciela, a także uproszczenie sposobu prowadzenia komunikacji z sądem w sprawach sądowoadministracyjnych przez doprecyzowanie regulacji dotyczących doręczeń elektronicznych.</p>

Profesjonalni pełnomocnicy (adwokaci, doradcy podatkowi, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej)	ok. 63 tys.	Analiza własna	Zmiany przewidziane w projektowanej ustawie przyczynią się do usprawnienia postępowania sądowoadministracyjnego, co pozwoli na skrócenie czasu trwania postępowań sądowych i szybsze uzyskanie prawomocnego orzeczenia.
--	-------------	----------------	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.

Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania z terminem 21 dni na zgłaszanie uwag. W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt otrzymali:

- 1) Naczelny Sąd Administracyjny;
- 2) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
- 3) Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) Polski Komitet Normalizacyjny;
- 6) Polskie Towarzystwo Informatyczne;
- 7) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 8) Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
- 9) Stowarzyszenie Instytutu Informatyki Śledczej;
- 10) Fundacja Panoptykon;
- 11) Polska Izba Komunikacji Elektronicznej;
- 12) Internet Society Poland;
- 13) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 14) Izba Gospodarki Elektronicznej;
- 15) Polska Izba Informatyki Medycznej;
- 16) Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych;
- 17) Konfederacja Lewiatan;
- 18) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 19) Stowarzyszenie Archiwizjoner;
- 20) Rada Dialogu Społecznego;
- 21) Krajowa Rada Radców Prawnych;
- 22) Naczelna Rada Adwokacka;
- 23) Krajowa Izba Doradców Podatkowych;
- 24) Polska Izba Rzeczników Patentowych;
- 25) Fundacja ePaństwo.

Opinie do przedmiotowego projektu ustawy wyraziły: Business Centre Club, Porozumienie Zielonogórskie, Naczelna Rada Adwokacka, Polska Izba Rzeczników Patentowych, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Naczelny Sąd Administracyjny, Główny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej. Stanowisko do uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych oraz opiniowania zostało przedstawione w tabeli, która została opublikowana w BIP RCL oraz przekazana do zainteresowanych podmiotów.

W wyniku przeprowadzonej analizy została opracowana nowa wersja projektu ustawy, która została opublikowana w BIP RCL oraz przekazana do podmiotów, które wcześniej zgłaszały uwagi do przedmiotowego projektu ustawy.

Projekt został również przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i uzyskał pozytywną opinię.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		<p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje dodatkowych wydatków dla budżetu państwa i nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Projektowana ustawa pozostaje bez wpływu na sektor finansów publicznych. Proponowane regulacje mają na celu zapewnienie możliwości prawidłowego funkcjonowania elektronicznego postępowania sądowoadministracyjnego, które zostało określone w przepisach ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. Wprowadzenie przepisów tego aktu prawnego oceniono m.in. przez pryzmat finansów publicznych oraz wpływu na przedsiębiorców i obywateli. Płynące z tej oceny wyliczenia i wnioski pozostają aktualne w zakresie proponowanej nowelizacji, mającej charakter porządkujący i niewprowadzającej w istocie nowych instytucji.</p> <p>Ponadto należy wskazać, iż oszczędności po stronie pełnomocników profesjonalnych szacuje się na około 1 mln zł rocznie, przy przyjęciu założenia, że wszyscy pełnomocnicy profesjonalni będą korzystać ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń. Wskazana kwota została ustalona w oparciu o aktualne dane dotyczące ilości profesjonalnych pełnomocników procesowych oraz aktualną wysokość opłat pocztowych związanych z nadaniem ekonomicznej przesyłki poleconej w obrocie krajowym (gabaryt B, waga do 350g) zgodnie z obowiązującym cennikiem usług powszechnych. Na potrzeby obliczenia wymiaru tych oszczędności przyjęto również założenie, że w postępowaniu sądowoadministracyjnym występują tylko dwie strony reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników procesowych, które w toku całego postępowania doręczają sobie nawzajem około trzech pism procesowych.</p>											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa												

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> – zapobieżenie wydłużeniu czasu trwania postępowań sędowoadministracyjnych, – oszczędność czasu w zakresie związanym z przygotowaniem pism procesowych z uwagi na możliwość wykorzystania odpowiednich wzorów dokumentów elektronicznych, – ułatwienie i usprawnienie dostępu do akt sprawy sędowej. 						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	jw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt, usprawniając informatyzację postępowania sędowoadministracyjnego i wprowadzając kolejne ułatwienia, pozytywnie wpłynie na rodziny, umożliwiając im zrealizowanie spraw sędowoadministracyjnych bez konieczności osobistego stawiennictwa, m.in. przez elektroniczny dostęp do akt sprawy, wysyłanie i odbieranie pism drogą elektroniczną.						
	osoby niepełnosprawne i starsze	Projekt, usprawniając informatyzację postępowania sędowoadministracyjnego i wprowadzając kolejne ułatwienia, pozytywnie wpłynie na wpływ na osoby niepełnosprawne i starsze, umożliwiając im zrealizowanie spraw sędowoadministracyjnych bez konieczności osobistego stawiennictwa, m.in. elektroniczny dostęp do akt sprawy, wysyłanie i odbieranie pism drogą elektroniczną.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Oczekuje się, że proponowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw, obywateli i gospodarstwa domowe.</p> <p>Usprawniając informatyzację postępowania sędowoadministracyjnego i wprowadzając kolejne ułatwienia dla obywateli i przedsiębiorców, projekt ustawy pozwoli na skrócenie czasu trwania postępowań sądowych i szybsze uzyskanie prawomocnego orzeczenia.</p> <p>Umożliwienie elektronicznej wymiany korespondencji z sądem, a w przypadku profesjonalnych pełnomocników – także wprowadzenie wyjątku od zasady, że profesjonalni pełnomocnicy doręczają sobie nawzajem pisma jedynie bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty lub przesyłką poleconą, skutkować będzie obniżeniem wydatków na tradycyjne usługi pocztowe. W rezultacie obniżą się zatem koszty prowadzenia działalności gospodarczej przez profesjonalnych pełnomocników. Jak to już zostało wskazane powyżej, oszczędności po stronie pełnomocników profesjonalnych szacuje się na około 1 mln zł rocznie, przy przyjęciu założenia, że wszyscy pełnomocnicy profesjonalni będą korzystać ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń.</p> <p>Dodatkowo należy wyjaśnić, iż to już w ustawie z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publicznie oraz niektórych innych ustaw omówione zostały szczegółowo konsekwencje z informatyzowania procedury sędowoadministracyjnej oraz wpływ na podmioty, na które oddziałują przedmiotowe regulacje. W szczególności z tej ustawy wynikać będą obowiązki stron związane z elektroniczną komunikacją z sądami, jak i analizy dotyczące stopnia wykorzystania środków komunikacji elektronicznej, czy też wpływu na czas trwania postępowań sędowoadministracyjnych.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
<input type="checkbox"/> nie dotyczy								

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
<input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input checked="" type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy

Komentarz: Zmiany dotyczą elektronizacji istniejących procesów realizowanych obecnie w oparciu o dokumentację w postaci papierowej. Nie są zatem wprowadzane nowe obciążenia w tym zakresie, poza samą elektronizacją.

9. Wpływ na rynek pracy

Regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne: ...	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe	<input checked="" type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu	<p>Projekt ustawy wpłynie na sprawność postępowań przed sądami administracyjnymi. Przebieg każdego postępowania ma charakter indywidualny, gdyż jest uzależniony od wielu czynników (np. stopnia skomplikowania sprawy, liczby wnoszonych środków zaskarżenia). Trudno zatem globalnie wskazać, o jaki okres czasu skrócą się postępowania sądownoadministracyjne.</p> <p>Oszczędności te wynikać będą w szczególności z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wprowadzenia ułatwień dotyczących wzajemnego doręczenia sobie pism procesowych przez adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, doradców podatkowych, radców Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej występujących w sprawie, w sytuacji, gdy korzystają oni ze środków komunikacji elektronicznej do doręczeń, a składane pismo ma formę dokumentu elektronicznego; 2) doprecyzowania przepisów dotyczących doręczeń elektronicznych i nałożenie na strony obowiązku informowania sądu o każdej zmianie adresu elektronicznego; 3) doprecyzowania regulacji dotyczącej formy, w jakiej mogą być utrwalone orzeczenia lub inne pisma w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz formy, w jakiej mogą być one doręczane stronom postępowania (eliminacja konieczności prowadzenia akt sądowych w podwójnej postaci).
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 31 maja 2019 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji:

- 1) w zakresie stopnia wykorzystania środków komunikacji elektronicznej przez strony i pełnomocników w stosunku do tradycyjnej formy przekazywania dokumentów w postępowaniu sądownoadministracyjnym;
 - 2) skrócenie czasu prowadzenia spraw związanego z elektronizacją postępowań sądownoadministracyjnych.
- Osiągnięcie celów projektowej nowelizacji będzie monitorowane za pomocą statystyki sądowej, stanowiącej podstawę opracowania informacji na temat działalności sądów administracyjnych oraz informacji o problemach funkcjonowania administracji publicznej składanych w trybie art. 15 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2107, z późn. zm.). Jak wynika bowiem z treści art. 15 § 1 powołanej ustawy informacja o działalności sądów administracyjnych jest przedstawiana Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i Krajowej Radzie Sądownictwa corocznie przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku informacji o problemach funkcjonowania administracji publicznej, którą Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego składa corocznie Prezesowi Rady Ministrów na podstawie art. 15 § 2 ww. ustawy. Ewaluacja skutków projektowanej regulacji będzie znajdowała zatem szczegółowe odzwierciedlenie również w tych informacjach.

Ocena efektów regulacji odbywać się będzie z wykorzystaniem następujących mierników:

- 1) wpływu projektowanej nowelizacji na czas trwania postępowań sadowoadministracyjnych, tj. na czas rozpatrywania spraw przez sądy I instancji (przy obecnym założeniu, że nie powinien on być dłuższy niż 6 miesięcy dla rocznego wpływu nie większego niż 70 tys. spraw);
- 2) wpływu projektowej nowelizacji na wydatki sądownictwa administracyjnego w zakresie usług pocztowych związanych z obsługą tradycyjnej korespondencji;
- 3) stopnia wykorzystania komunikacji elektronicznej w ogólnej liczbie postępowań sadowoadministracyjnych.

Ogólna całościowa analiza skutków wprowadzenia projektowanej regulacji zostanie przeprowadzona po upływie trzech pełnych lat kalendarzowych od dnia wejścia nowelizacji w życie. Obejmować będzie ona m.in. przegląd kosztów oraz korzyści płynących z projektowanych oddziaływań. Zostanie ona przedstawiona we właściwej informacji rocznej na temat działalności sądów administracyjnych. W związku z powyższym nie przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji w OSR ex post.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw (UD334)

Niniejszy raport został sporządzony na podstawie § 51 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. 1006 i 1204). Zawiera on podsumowanie konsultacji publicznych ww. projektu ustawy.

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych

Przepisy projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (nowy tytuł: projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw) UD334), który w dniu 20 grudnia 2017 r. został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania poprzez udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji, w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty oraz przesłany niżej wymienionym instytucjom.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został skierowany na 21 dni do następujących podmiotów:

1. Naczelny Sąd Administracyjny,
2. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (GIODO),
3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS),
4. Polski Komitet Normalizacyjny (PKN),
5. Polskie Towarzystwo Informatyczne (PTI),
6. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
7. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEiT),
8. Stowarzyszenie Instytutu Informatyki Śledczej,
9. Fundacja Panoptykon,
10. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
11. Internet Society Poland,
12. Rada Główna Instytutów Badawczych (RGIB),
13. Izba Gospodarki Elektronicznej,
14. Polska Izba Informatyki Medycznej,
15. Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych,
16. Konfederacja Lewiatan,
17. Federacja Przedsiębiorców Polskich,
18. Stowarzyszenie Archiwizjoner,
19. Rada Dialogu Społecznego,
20. Krajowa Rada Radców Prawnych,
21. Naczelna Rada Adwokacka,
22. Krajowa Izba Doradców Podatkowych,
23. Polska Izba Rzeczników Patentowych,
24. Fundacja ePaństwo.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania uwagi do projektu zgłoszili:

1. Naczelny Sąd Administracyjny,
2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
3. Polska Izba Rzeczników Patentowych,
4. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji,
5. Naczelna Rada Adwokacka.

Wszystkie zgłoszone uwagi zostały rozpatrzone, a w przypadku, gdy były uzasadnione – zostały uwzględnione.

Stanowisko do uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych oraz opiniowania zostało przedstawione w tabeli, która została opublikowana w BIP RCL oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji oraz przekazana do zainteresowanych podmiotów.

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. W toku prac nad projektem żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym projektem w trybie przewidzianym w tej ustawie.

Jednocześnie, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw				
L.p.	Organ wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Treść uwagi	Stanowisko
1.	PIRP	art. 1 pkt 3	<p>Art. 46 § 2 pkt 2 Proponuje się nadać brzmienie:</p> <p>„2) numer PESEL strony będącej osobą fizyczną, jeżeli jest ona obowiązana do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku”</p> <p>Nie znajduje uzasadnienia w proponowanej zmianie wskazywanie numeru PESEL pełnomocnika, gdyż – przeciwnie do strony – nie jest on uczestnikiem postępowania a jedynie podmiotem świadczącym pomoc prawną. Wykluczone są skutki ewentualnych pomyłek związanych z tożsamością pełnomocnika opisane w uzasadnieniu proponowanej zmiany (w kontekście skutków dotyczących stron postępowania), gdyż to wobec strony a nie pełnomocnika prowadzone są postępowania sądowe i egzekucyjne. W sytuacji, gdy proponowane zmiany mają być związane z prowadzeniem postępowania w trybie teleinformatycznym powstaje pytanie czy i jak będzie weryfikowana poprawność składanych oświadczeń w</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Nr PESEL pełnomocnika zawodowego jest niezbędny celem zapewnienia dostępu do usług online dla jednoznacznie zidentyfikowanych osób fizycznych mających prawo dostępu do tych usług i posługujących się środkami identyfikacji elektronicznej.</p> <p>Środek identyfikacji elektronicznej, by mógł być interoperacyjny w usługach transgranicznych, co do zasady powinien zwiierać imię nazwisko i datę urodzenia oraz niepowtarzalny identyfikator zbudowany przez wysyłające państwo członkowskie zgodnie ze specyfikacjami technicznymi do celów transgranicznej identyfikacji, który jest możliwie jak najtrwalszy. Wynika to z Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1501 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ram interoperacyjności na podstawie art. 12 ust. 8 rozporządzenia</p>

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

		<p>tym zakresie oraz czy pełnomocnicy będą musieli na dokumentach pełnomocnictw uwzględniać numer PESEL. Proponowana zmiana nie wskazuje również, co w sytuacji, gdy okaże się, że wskazany numer PESEL pełnomocnika jest błędny i jaka z tego tytułu będzie sankcja.</p> <p>Poza powyższym ujawnianie numeru PESEL przez pełnomocników będzie powodować sytuację ujawniania istotnej danej, bez możliwości kontroli i nadzoru udostępniania tej danej przez strony postępowania (w szczególności przez strony przeciwne).</p> <p>Nadto, przepis nie obejmuje sytuacji, w której zmienia się pełnomocnik prowadzący sprawę, gdyż odnosi się wyłącznie do pierwszego pisma strony w sprawie (a więc z założenia do pierwszego pełnomocnika, który będzie składał pierwsze pismo w sprawie w imieniu strony albo do strony, która będzie składała pismo w swoim imieniu wskazując w pierwszym piśmie swojego pierwszego pełnomocnika), jak również nie będzie odnosił się do sytuacji, gdy pierwsze pismo w sprawie jest składane przez samą stronę, która przy składaniu takiego pisma nie posiadała pełnomocnika ale takiego pełnomocnika na dalszym etapie postępowania ustanowi</p>	<p>Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym.</p> <p>Zasady interoperacyjności dla środków identyfikacji, w tym trwałe identyfikatory, są oczywiście także w kraju i co za tym idzie zarówno PZ dziś a w przyszłości e-dowód osobisty będą zawierały PESEL jako trwałe identyfikatory.</p> <p>Aby można było w sposób jednoznaczny rozpoznać pełnomocnika w usłudze online świadczonej przez NSA, niezbędne jest zapisanie w systemie jego nr PESEL, po to żeby można było dopasować te dane do danych ze środka eID podczas procesu uwierzytelniania.</p> <p>Jednoznaczna identyfikacja podmiotów uczestniczących w postępowaniach prowadzonych przed sądami administracyjnymi była jednym z podstawowych problemów funkcjonalnych projektowanego systemu do obsługi tego postępowania. Należy podkreślić, że chodzi tutaj o identyfikację wewnątrz systemu dla takich potrzeb jak wiązanie podmiotów ze sprawami sądowymi, których są uczestnikami, czy też ustalanie uprawnień dostępowych do akt sądowych udostępnianych</p>
--	--	---	--

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

				<p>w portalu publicznym systemu.</p> <p>Wybór identyfikatora PESEL dla potrzeb identyfikowania osób fizycznych - uczestników postępowania sądowoadministracyjnego został podyktowany:</p> <ol style="list-style-type: none">1.powszechnością występowania usankcjonowanego przepisami prawa;2. ustalonymi regułami walidacji formalnej;3. możliwością automatycznej weryfikacji przez odwołanie do bazy danych PESEL. <p>Każde inne rozwiązanie byłoby w tym przypadku rozwiązaniem o obniżonej wartości użytkowej z punktu widzenia funkcjonalności projektowanego systemu. Dotyczy to także propozycji odmiennej identyfikacji pełnomocników zawodowych. Takie rozwiązanie nie tylko wprowadza zbędną komplikację aplikacyjną związaną z koniecznością: (1) rozpoznania rodzaju identyfikatora; (2) warunkowego sposobu jego obsługi, ale nie uwzględnia także sytuacji, że osoba fizyczna w jednych sprawach sądowych występuje w roli pełnomocnika zawodowego, a w innych może być po prostu stroną postępowania. Przyjęcie przedstawionej propozycji prowadziłoby zatem do zbędnej, podwójnej identyfikacji ze wszystkimi tego</p>
--	--	--	--	---

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

				negatywnymi konsekwencjami. Ponadto należy zauważyć, że w przeciwieństwie do rejestru PESEL, rejestry adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych lub doradców podatkowych, udostępniane przez właściwe samorządy zawodowe, są powszechnie dostępne, co może stwarzać pole do ewentualnych nadużyć i w konsekwencji zagrażać bezpieczeństwu danych uczestników postępowania.
2.	ZUS	art. 1 pkt 3	<p>W odpowiedzi na pismo z dnia 19 grudnia 2017 r., znak: DP-1.0211.26.2017, dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję Pana Ministra, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zgłasza uwag merytorycznych do projektu.</p> <p>Jednocześnie wskazuję na wątpliwość związaną z brzmieniem art. 1 pkt 3 projektu. Obecne brzmienie projektowanego przepisu art. 46 § 2 pkt 3 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wskazywałoby, że w przypadku, gdyby strona nie przedstawiła numeru KRS, pismo strony powinno zawierać wszystkie pozostałe identyfikatory, o których mowa w dalszej części przepisu. Wątpliwość budzi</p>	<p><u>Uwaga wyjaśniona</u></p> <p>Intencją projektodawcy było, aby pismo zawierało jeden ze wskazanych identyfikatorów. Projekt ustawy przewiduje mechanizm identyfikacji stron i uczestników postępowania spójny z tym obowiązującym od dawna w kodeksie postępowania cywilnego.</p> <p>Wydaje się, że projektowane brzmienie oddaje tą intencję. W przypadku dalszych wątpliwości w tym zakresie proponuje się ich rozstrzygnięcie w ramach prac komisji prawniczej.</p>

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

			kwestia, czy - w kontekście zaproponowanego brzmienia przepisu - konieczne jest umieszczanie wszystkich wymienionych identyfikatorów, czy też wystarczy jeden z nich.	
3.	NSA	art. 1 pkt 14	Nadto w celu zapewnienia spójności regulacji, w związku nowymi zasadami zwrotu akt postępowania administracyjnego po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego (nowy art. 286 § 1a p.p.s.a.), należałoby także rozważyć uzupełnienie treści art. 286 § 2, któremu proponuje się nadać następujące brzmienie: „Termin do załatwienia sprawy przez organ administracji określony w przepisach prawa lub wyznaczony przez sąd liczy się od dnia doręczenia organowi akt albo odpisu orzeczenia w przypadkach wskazanych w § 1a.”.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepis został odpowiednio zmodyfikowany.
4.	NSA	art. 2 pkt 2	W art. 2 pkt 2 projektu ustawy należy natomiast usunąć zbędny dwukropek po wyrazach „z tym że”.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepis zostanie zmodyfikowany.
5.	NSA	art. 3 ust. 1 pkt 1	W art. 3 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy należy poprawić zaistniałą oczywistą omyłkę i w miejsce wyrazów „15 maja 2018 r.” wpisać „28 lutego 2019 r.”, a więc zgodnie z datą zawartą w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepis zostanie zmodyfikowany.

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

6.	PIRP	ogólna	<p>Propozycja PIRP: Proponuje się rozszerzyć nowelizację poprzez dodanie regulacji w zakresie doręczenia pism przez pełnomocników, strony postępowania, w przypadkach niemożności dostarczenia w wyznaczonym terminie (dla uznania daty) dokumentu elektronicznego w systemie teleinformatycznym.</p> <p>Komentarz PIRP: Aktualnie obowiązująca ustawa jak też proponowane zmiany nie wprowadzają odpowiednich regulacji w sytuacji niemożności dostarczenia w wyznaczonym terminie dokumentu elektronicznego w systemie informatycznym. Nie wiadomo zatem jak ma postąpić pełnomocnik lub strona postępowania zobligowana do komunikacji elektronicznej, w przypadku awarii systemu teleinformatycznego, lub innych przyczyn np. awarii komputera, braku prądu lub innych zdarzeń, niekoniecznie zdarzeń dotyczących nadzwyczajnych okoliczności. Powstaje zatem pytanie, czy pomimo zapisów zawartych w art. 74 a § 1 ustawy - z powodu zaistniałych okoliczności dotyczących niemożności dostarczenia dokumentów w formie elektronicznej, na które pełnomocnik czy strona nie będzie miała wpływu, będzie uznana data stempla pocztowego pisma nadanego w urzędzie pocztowym. Do rozważenia pozostaje wprowadzenie następującej regulacji, iż w przypadku przesłania pisma do sądu/strony drogą pocztową, będzie możliwość uznania daty złożenia</p>	<p><u>Uwaga wyjaśniona</u></p> <p>Doręczając pismo do sądu należy mieć na uwadze, aby dokonać tego z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby dochować przewidzianego terminu.</p> <p>W sytuacji niezawinionej przez stronę niemożliwości doręczenia pisma w terminie istnieje możliwość przywrócenia terminu na zasadach ogólnych.</p>
----	------	--------	---	--

Tabela uwag - konsultacje i opiniowanie

			<p>pisma, pod warunkiem ich powtórnego złożenia w formie dokumentu elektronicznego, w terminie 7 dni od daty nadania pisma w placówce operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1481).</p>	
7.	PIIT	ogólna	<p>Informatyzacja postępowania sądowego stanowi niewątpliwie istotne przedsięwzięcie organizacyjne dla całego wymiaru sprawiedliwości. W chwili obecnej trwają prace nad systemem teleinformatycznym, który będzie wykorzystywany przez wszystkie sądy administracyjne w Polsce do obsługi tego postępowania. System ten umożliwi stronom m.in. dostęp on-line do akt sądowych, składanie i uzyskiwanie wszelkich dokumentów sądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, a przede wszystkim pozwoli na optymalizację efektywności pracy sędziów i pracowników sądów administracyjnych.</p> <p>Przedłużenie terminu realizacji systemu o rok będzie kolejnym jego opóźnieniem. Będziemy wdzięczni za odpowiedź, czy zmiana ta będzie wystarczająca do realizacji założonych celów oraz na jakim etapie zaawansowania są obecnie przedmiotowe prace?</p>	<p><u>Uwaga wyjaśniona</u></p> <p>Postęp prac nad systemem teleinformatycznym do obsługi postępowania sądownoadministracyjnego i ryzyka z tym związane jest na bieżąco raportowany Komitetowi Rady Ministrów ds. Cyfryzacji, raporty te są publicznie dostępne.</p>



Warszawa, 5 marca 2019 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1953.2017/14/SŻ

dot.: RM-10-31-19 z 4 marca 2019 r.

Pan
Jacek Sasin
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wierzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Pan Marek Zagórski
Minister Cyfryzacji

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

**w sprawie szczegółowego sposobu oraz szczegółowych warunków przekazywania skargi,
odpowiedzi na skargę oraz akt sprawy do sądu administracyjnego**

Na podstawie art. 54 § 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, 1467 i 1629 oraz z 2019 r. poz. 11) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób oraz szczegółowe warunki przekazywania skargi wraz z odpowiedzią na skargę i aktami sprawy, której ta skarga dotyczy, do sądu administracyjnego przez organ, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi, oraz przez ministra właściwego do spraw zagranicznych przekazującego skargę wniesioną za pośrednictwem konsula.

2. W przypadku akt sprawy prowadzonych przez organ w postaci elektronicznej w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją, zwanym dalej „systemem EZD”, akta te przekazuje się w postaci paczki administracyjnej, zwanej dalej „paczka eADM”.

§ 2. 1. Paczka eADM zawiera:

- 1) zgromadzone w toku postępowania dokumenty elektroniczne z uwzględnieniem ich podpisów elektronicznych;
- 2) odwzorowania cyfrowe dokumentów w postaci papierowej stanowiących część akt sprawy;
- 3) odwzorowania cyfrowe kopert dokumentów napływających do organu w postaci papierowej;
- 4) odwzorowania cyfrowe potwierdzeń odbioru i doręczenia dokumentów wysyłanych przez organ w postaci papierowej;
- 5) elektroniczne potwierdzenia nadania i odbioru;
- 6) protokoły i adnotacje z czynności postępowania mających znaczenie dla sprawy.

2. Paczka eADM nie zawiera:

- 1) wersji roboczych dokumentów;
- 2) informacji o wykonanych w systemie EZD organu dekreatacjach danego dokumentu.

3. Paczkę eADM oraz zgromadzone w niej dokumenty elektroniczne opatruje się metadanymi odpowiednio do przepisów wydanych na podstawie art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357, 398 i 650 oraz z 2019 r. poz. 55).

4. Zgromadzone w paczce eADM dokumenty elektroniczne powstałe w wyniku przekształcenia dokumentów papierowych uwierzytelnia się kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

5. Paczkę eADM przed przekazaniem do sądu administracyjnego uwierzytelnia się w sposób określony w ust. 4.

6. Struktura paczki eADM powinna być zgodna ze strukturą paczki archiwalnej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2c ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

§ 3. 1. Jeżeli skarga została wniesiona do organu:

1) w postaci papierowej – organ przekazuje sądowi uwierzytelnioną kopię skargi w formie dokumentu elektronicznego i odpowiedź na skargę do elektronicznej skrzynki podawczej sądu oraz skargę w postaci papierowej wraz z informacją o dacie przekazania skargi i odpowiedzi na skargę do elektronicznej skrzynki podawczej sądu;

2) w formie dokumentu elektronicznego do elektronicznej skrzynki podawczej organu – organ ten przekazuje sądowi skargę i odpowiedź na skargę do jego elektronicznej skrzynki podawczej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwierzytelnienie kopii skargi w formie dokumentu elektronicznego następuje w sposób określony w § 2 ust. 4.

§ 4. 1. W przypadku gdy akta sprawy, której dotyczy skarga, są prowadzone przez organ w postaci papierowej, organ ten przekazuje sądowi akta sprawy wraz z informacją o dacie przekazania odpowiedzi na skargę i odpowiednio skargi do elektronicznej skrzynki podawczej sądu.

2. W przypadku gdy akta sprawy, której dotyczy skarga, są prowadzone przez organ w postaci elektronicznej, organ ten przekazuje sądowi paczkę eADM wraz z odpowiedzią na skargę i odpowiednią skargą do jego elektronicznej skrzynki podawczej, a w przypadku gdy ze względów technicznych nie jest to możliwe –na informatycznym nośniku danych.

3. W przypadku gdy akta sprawy, której dotyczy skarga, zawierają zarówno dokumenty w postaci elektronicznej, jak i papierowej, organ ten przekazuje sądowi:

1) paczkę eADM wraz z odpowiedzią na skargę i odpowiednią skargą, na zasadach określonych w ust. 2, wraz z informacją o sposobie i dacie przekazania dokumentów papierowych;

2) dokumenty papierowe z akt sprawy, których treść nie jest w całości dostępna w aktach sprawy prowadzonych w postaci elektronicznej, wskazując na elektroniczne akta sprawy przekazane sądowi w sposób, o którym mowa w pkt 1.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 maja 2019 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 54 § 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w brzmieniu określonym przez ustawę z dnia o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Wskazany powyżej projekt ustawy nowelizuje przepisy ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o informatyzacji”, która wprowadziła elektroniczną postępowania przed sądami administracyjnymi, dając tym sądom m.in. możliwość prowadzenia akt w postaci elektronicznej, a stronom i uczestnikom postępowania – prawo do elektronicznej komunikacji z sądem w ich sprawach.

U podstaw takiego rozwiązania legła chęć ułatwienia obywatelom, przedsiębiorcom i cudzoziemcom kontaktów z podmiotami realizującymi zadania publiczne, m.in. poprzez wprowadzenie możliwości załatwiania spraw z zakresu administracji publicznej w sposób interaktywny, za pośrednictwem systemów teleinformatycznych.

Elektronizacja postępowania sądowniczo-administracyjnego ściśle wiąże z informatyzacją administracji publicznej i postępowania administracyjnego, które zapoczątkowały proces przekształcania Rzeczypospolitej Polskiej w nowoczesne państwo i rozwój społeczeństwa informacyjnego. Cyfryzacja postępowania sądowniczo-administracyjnego wpływa zatem nie tylko na funkcjonowanie sądów administracyjnych, ale także na działalność administracji publicznej podlegającej kontroli tychże sądów. Posiada również istotne znaczenie dla stron i uczestników tego postępowania, którzy uzyskują możliwość korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w kontaktach z sądami, co niewątpliwie przyczyni się do usprawnienia tego postępowania.

W związku ze wskazanymi powyżej zmianami w zakresie postępowania przed sądami administracyjnymi niezbędne stało się uregulowanie sposobu przekazywania skarg

administracyjnych składanych za pośrednictwem jednostek administracji publicznej i odpowiedzi na te skargi do właściwych sądów administracyjnych oraz sposobu przekazywania akt, których dotyczy skarga do sądu administracyjnego.

Próba określenia jednolitych standardów przekazywania skarg i akt organów do sądów administracyjnych została podjęta przez specjalny zespół powołany w ramach realizacji porozumienia z dnia 11 października 2016 r. zawartego między Naczelnym Sądem Administracyjnym, Ministerstwem Cyfryzacji, Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w Białymstoku i Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Białymstoku, w skład którego wchodził przedstawiciel wymienionych powyżej instytucji. Podczas prac zespołu korzystano także z doświadczenia Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Naukowej Akademickiej Sieci Komputerowej. Projektowane rozporządzenie nawiązuje do rezultatów prac tego zespołu, do którego zadań należało w szczególności opracowanie rekomendacji standardu akt administracyjnych w postaci elektronicznej, zaprojektowania metod komunikowania się systemów teleinformatycznych elektronicznego zarządzania dokumentacją wykorzystywanych w administracji publicznej z tworzonym w Naczelnym Sądzie Administracyjnym systemem do obsługi postępowania sądowoadministracyjnego.

Celem projektowanego rozporządzenia jest zatem ustalenie jednolitych zasad przekazywania akt przez organy administracyjne, których działania lub zaniechania są przedmiotem skargi administracyjnej. Przyjęte w rozporządzeniu rozwiązania pozwolą na eliminację dodatkowych kosztów związanych z przesyłaniem akt. Ponadto przyczynią się do usprawnienia postępowania sądowoadministracyjnego. Jednym z takich rozwiązań jest przewidziana w rozporządzeniu konieczność porządkowania dokumentów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy składających się na akta organu, przy czym dotyczy to wszystkich form prowadzenia akt administracyjnych.

Projektowane rozporządzenie uwzględnia okoliczność, że akta organów administracyjnych mogą być prowadzone w postaci elektronicznej lub w postaci papierowej, przewidując dla każdej z tych form odrębne zasady przekazywania akt do sądów administracyjnych. W przypadku akt administracyjnych w postaci papierowej nadal obowiązywać będzie tradycyjna forma ich przekazywania. Akta administracyjne prowadzone w

postaci elektronicznej w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją będą natomiast przesyłane do sądu w postaci tzw. paczki administracyjnej. Wyniki prac wspomnianego powyżej zespołu wskazywały bowiem na potrzebę wprowadzenia takiego pojęcia na określenie uporządkowanego zbioru dokumentacji obejmującej akta sprawy administracyjnej w postaci elektronicznej przekazywanej między organami administracji publicznej a sądem administracyjnym. Stanowi to nawiązanie do pojęcia „paczki archiwalnej”, jakie występuje w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2c ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą archiwalną”. W projektowym rozporządzeniu wyraźnie przewidziano, że struktura techniczna paczki administracyjnej powinna być zgodna ze strukturą paczki archiwalnej. Znajdujące się w niej dokumenty powinny być uporządkowane w ten sam sposób co materiały archiwalne wchodzące w skład paczki archiwalnej.

Należy jednak zauważyć, że obydwie paczki będą różnić się od siebie zawartością. Paczka administracyjna z istoty będzie bowiem zawierała ograniczony zakres dokumentów w stosunku do tych znajdujących się paczce archiwalnej. W § 2 projektu rozporządzenia szczegółowo określono rodzaje dokumentów, które wchodzi w skład paczki administracyjnej. Część z nich nie rozstrzyga wprawdzie żadnych merytorycznych kwestii, nie mniej jednak może mieć istotne znaczenie z punktu widzenia oceny prawidłowości postępowania administracyjnego. Należą do nich w szczególności odwzorowania cyfrowe kopert dokumentów napływających do organu w postaci papierowej, potwierdzenia odbioru i doręczenia dokumentów wysyłanych przez organy w postaci papierowej lub elektroniczne potwierdzenia nadania i odbioru.

Paczka administracyjna została oparta o jednakowy schemat metadanych określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy archiwalnej. Integralność dokumentów elektronicznych przekazywanych w paczce administracyjnej będzie zabezpieczona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem potwierdzonym profilem zaufanym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną w taki sposób, aby każdy z dokumentów mógł funkcjonować w razie potrzeby oddzielnie, po wyodrębnieniu z paczki. Dotyczy to w szczególności dokumentów elektronicznych powstałych w wyniku przekształcenia dokumentów w postaci papierowej. Obecne przepisy nie wymagają bowiem opatrywania ich podpisem lub pieczęcią elektroniczną. Inaczej sytuacja przedstawia się w przypadku tzw. naturalnych dokumentów elektronicznych. W związku z powyższym, w celu zapewnienia integralności tych

dokumentów i potwierdzenia zgodności ich treści z oryginałem, projektowane rozporządzenie wyraźnie przewiduje, że odwzorowania cyfrowe z dokumentów nieelektronicznych powinny być opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym osoby sporządzającej takie odwzorowanie albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną właściwego organu administracyjnego, o ile organ taką pieczęć posiada. Dokumenty te mogą być także uwierzytelnione podpisem zaufanym. W podobny sposób powinna być również uwierzytelniana cała paczka. Opatrzanie całości paczki stosownym podpisem lub pieczęcią stanowić będzie potwierdzenie, że dokumenty i metadane zawarte w paczce są zgodne z aktami sprawy w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją.

W projekcie rozporządzenia zostały także określone zasady postępowania z aktami organów administracji publicznej prowadzonymi częściowo w postaci elektronicznej a w pozostałym zakresie w postaci papierowej (lub na odwrót), czyli z tzw. aktami administracyjnymi w postaci mieszanej, oraz z aktami w postaci elektronicznej, których z jakiś względów technicznych nie można przekazać do elektronicznej skrzynki podawczej sądu (§ 4 projektu rozporządzenia). W tym ostatnim przypadku projekt rozporządzenia dopuszcza możliwość ich przekazania do sądu na informatycznych nośnikach danych.

Jednocześnie w celu usprawnienia postępowania sądownoadministracyjnego w projekcie rozporządzenia przewidziano regułę, że skarga i odpowiedź na skargę powinny być zawsze przekazane do elektronicznej skrzynki podawczej sądu, niezależnie od tego, w jakiej postaci skarga została wniesiona (§ 3 projektu rozporządzenia). Obowiązek ten spoczywa na organie administracyjnym, który w przypadku skargi wniesionej w postaci papierowej został zobowiązany do sporządzenia jej uwierzytelnionej kopii w formie dokumentu elektronicznego. Akta sprawy w postaci elektronicznej powinny być przekazywane do sądu razem ze skargą i odpowiedzią organu na tę skargę. Z natury rzeczy sytuacja trochę inaczej przedstawia się w przypadku akt papierowych. Przekazując bowiem do sądu akta sprawy w postaci papierowej, organ administracyjny będzie musiał wskazać datę przekazania skargi i odpowiedzi na skargę do elektronicznej skrzynki podawczej sądu.

Przepis o wejściu w życie rozporządzenia został skorelowany z datą wejścia w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw – 31 maja 2019 r.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków przekazywania skargi, odpowiedzi na skargę oraz akt sprawy do sądu administracyjnego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>–</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>–</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>–</p> <p>Źródło:</p> <p>Art. 54 § 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt niniejszego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia wynikającego z treści nowego art. 54 § 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, który został dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). W myśl tego przepisu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia szczegółowy sposób oraz szczegółowe warunki przekazywania skargi wraz z odpowiedzią na skargę i aktami sprawy, której ta skarga dotyczy, do sądu administracyjnego przez organ, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi oraz przez ministra właściwego do spraw zagranicznych przekazującego skargę wniesioną za pośrednictwem konsula.

Określenie sposobu przekazywania skarg administracyjnych składanych za pośrednictwem jednostek administracji publicznej i odpowiedzi na te skargi do właściwych sądów administracyjnych, a także sposobu i trybu przekazywania akt, których dotyczy skarga do sądu administracyjnego, jest niezbędne w celu zapewnienia prawidłowej cyfryzacji postępowania sądowoadministracyjnego, która została wprowadzona ustawą z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z późn. zm). Wskazana ustawa przewiduje bowiem informatyzację postępowania przed sądami administracyjnymi, dając tym sądom m.in. możliwość prowadzenia akt w postaci elektronicznej, a stronom i uczestnikom postępowania – prawo do elektronicznej komunikacji z sądem w ich sprawach.

W tym miejscu należy wskazać, że elektroniczna komunikacja sądowoadministracyjnego ściśle wiąże się także z informatyzacją administracji publicznej i postępowania administracyjnego, które zapoczątkowały proces przekształcania Rzeczypospolitej Polskiej w nowoczesne państwo i rozwój społeczeństwa informacyjnego. Cyfryzacja postępowania sądowoadministracyjnego wpływa bowiem nie tylko na funkcjonowanie sądów administracyjnych, ale także na działalność administracji publicznej podlegającej kontroli tychże sądów. Ponadto posiada istotne znaczenie dla stron i uczestników tego postępowania, którzy uzyskają możliwość korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w kontaktach z sądami, co niewątpliwie przyczyni się do usprawnienia tego postępowania. W związku z powyższym niezbędnym okazało się uregulowanie pewnych kwestii technicznych związanych z przekazywaniem przez organy skarg i odpowiedzi

na te skargi oraz akt sprawy do sądu administracyjnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem projektowanego rozporządzenia jest ustalenie jednolitych zasad przekazywania akt przez organy administracyjne, których działania lub zaniechania są przedmiotem skargi administracyjnej. Przyjęte w rozporządzeniu rozwiązania pozwolą na eliminację dodatkowych kosztów związanych z przesyłaniem akt. Ponadto przyczynią się do usprawnienia postępowania sądownoadministracyjnego. Jednym z takich rozwiązań jest przewidziana w rozporządzeniu konieczność porządkowania dokumentów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy składających się na akta organu, przy czym dotyczy to wszystkich form prowadzenia akt administracyjnych.

Projektowane rozporządzenie uwzględnia okoliczność, że akta organów administracyjnych mogą być prowadzone w postaci elektronicznej lub w postaci papierowej, przewidując dla każdej z tych form odrębne zasady przekazywania akt do sądów administracyjnych. W przypadku akt administracyjnych w postaci papierowej nadal obowiązywać będzie tradycyjna forma ich przekazywania. Akta administracyjne prowadzone w postaci elektronicznej w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją będą natomiast przesyłane do sądu w postaci tzw. paczki administracyjnej. Pojęcie „paczki administracyjnej” stanowi nawiązanie do pojęcia „paczki archiwalnej”, jakie występuje w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2c ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, z późn. zm.). W projektowym rozporządzeniu wyraźnie przewidziano, że struktura techniczna paczki administracyjnej powinna być zgodna ze strukturą paczki archiwalnej. Znajdujące się w niej dokumenty powinny być uporządkowane w ten sam sposób co materiały archiwalne wchodzące w skład paczki archiwalnej. Obydwie paczki będą jednak różnić się od siebie zawartością. Paczka administracyjna z istoty będzie bowiem zawierała ograniczony zakres dokumentów w stosunku do tych znajdujących się paczce archiwalnej. W projekcie rozporządzenia szczegółowo określono rodzaje dokumentów, które wchodzi w skład paczki administracyjnej. Paczka administracyjna została oparta o jednakowy schemat metadanych określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy archiwalnej. Integralność dokumentów elektronicznych przekazywanych w paczce administracyjnej będzie zabezpieczona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem potwierdzonym profilem zaufanym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną w taki sposób, aby każdy z dokumentów mógł funkcjonować w razie potrzeby oddzielnie po wyodrębnieniu z paczki.

W projekcie rozporządzenia zostały także określone zasady postępowania z aktami organów administracji publicznej prowadzonymi częściowo w postaci elektronicznej a w pozostałym zakresie w postaci papierowej (lub na odwrót), czyli z tzw. aktami administracyjnymi w postaci mieszanej, oraz z aktami w postaci elektronicznej, których z jakichś względów technicznych nie można przekazać do elektronicznej skrzynki podawczej sądu.

W celu usprawnienia postępowania sądownoadministracyjnego w projekcie rozporządzenia przewidziano również regułę, że skarga i odpowiedź na skargę powinny być zawsze przekazane do elektronicznej skrzynki podawczej sądu, niezależnie od tego, w jakiej postaci skarga została wniesiona. Akta sprawy w postaci elektronicznej będą przekazywane do sądu razem ze skargą i odpowiedzią organu na tę skargę. Przekazując natomiast do sądu akta sprawy w postaci papierowej, organ administracyjny będzie musiał wskazać jedynie datę przekazania skargi i odpowiedzi na skargę do elektronicznej skrzynki podawczej sądu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zakres regulacji przedmiotowego rozporządzenia nie jest uregulowany w prawie wspólnotowym i nie podlega harmonizacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy administracyjne jako organy procesowe	NSA i 16 WSA	GUS	Uproszczenie i skrócenie czasu trwania postępowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie również miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorców.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt rozporządzenia powstał w wyniku przyjętych rozwiązań wynikających z informatyzacji, mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania elektronicznego postępowania sadowoadministracyjnego. Wejście w życie tego rozporządzenia wiąże się z koniecznością zmiany niektórych przepisów prawa, w szczególności rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. poz. 67 i 140), a także instrukcji kancelaryjnych obowiązujących w poszczególnych organach administracji przez wprowadzenie obowiązku elektronicznego odwzorowywania kopert dokumentów napływających do organu w postaci papierowej w przypadku akt administracyjnych prowadzonych w postaci elektronicznej. Ponadto powstanie potrzeba dostosowania funkcjonalności systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją do wynikających z treści projektu rozporządzenia nowych wymogów w zakresie tworzenia paczki administracyjnej.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się wejście w życie rozporządzenia z dniem 31 maja 2019 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz niektórych innych ustaw.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie jest przewidziana ewaluacja projektu, tym samym nie przewiduje się stosowania mierników tej ewaluacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

–